

TARTALOM

1. Bevezetés: „kitalált hagyományok” és „haladó hagyományok”	7
2. A kitalációk lehetséges előzményei: valóban élt és fiktív szerzők	15
2.1. Doktor Utrius Pál és hátrahagyott írásai	15
2.2. Kurt von Eichen és terve	19
2.3. Hagományteremtés és a „felszabadítók” népszerűsítése	22
3. „Rákóczi és az oroszok”	33
3.1. Kitaláció a Rákóczi-szabadságharc orosz támogatásáról – Illés és munkatársai műveiben	33
3.2. A koholmány történettudományi munkákban: felhasználások és cáfolatok	61
4. „A Guszev-ügy”	77
4.1. Valótlanságok Guszev kapitányról Illés írásaiban; az általa szerkesztett újságokban	77
4.1.1. A fikció újságcikkekben és hivatalos levélben	77
4.1.2. A kitaláció változásai Illés Béla elbeszélésében	105
4.2. A Guszev-eset a magyar tudományos-történeti kutatásokban és művekben 1945–1988 között	112
4.3. A történet megjelenítése az új nemzedékek oktatási-nevelési anyagaiban 1947 és 1956 között	145
4.4. A századosról és társairól való megemlékezés legfontosabb színterei 1947 és 1995 között	165
4.5. A történet ábrázolása néhány szépirodalmi alkotásban az 1940–1950-es években	193
4.5.1. A kitaláció feldolgozásai 1947–1949 között megjelent művekben	193
4.5.2. Illyés Gyula Guszev-variációi	199
4.5.3. Theun de Vries regénye a kapitányról és társairól	206

4.6. A Guszev-eset orosz nyelvű szövegekben, a Szovjetunióban és utódállamaiban	218
4.6.1. A kitaláció az orosz történelemben	218
4.6.2. A fikció belorussziai történelmi munkákban: egy saját hagyomány kialakítása	273
5. Összegzés: történelmi koholmányok hasonlóságai, különbségei, kapcsolatai	285
Felhasznált munkák	301
Névmutató	327

